

уровнем барьерности границ, с одной стороны, и системой противодействия трансграничной преступности, включающей интеллектуальную границу, интегрированное управление границей, – с другой стороны.

Ключевые слова: трансграничная преступность, барьерность государственной границы, пограничное пространство, криминологическая таксономия, криминология.

Summary

Filippov S. The Borders Barrier Properties vs cross-border criminality?

The article reveals the levels of barrier properties have been characterized. The controversial points of view about the impact of the level of the borders barrier properties of the adjacent states on characteristics of the cross-border criminality have also been analyzed. The relationship between the level of the borders barrier property on the one hand and the system of combating cross-border criminality, including the intellectual border, integrated border management on the other side has been shown.

Key words: cross-border criminality, barrier property of the state border, border zone, criminological taxonomy, criminology.

УДК 343.9

А. В. БІЛЕЦЬКИЙ

*Андрій Володимирович Білецький, аспірант
Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого*

**ВЗАЄМОДІЯ ДОНОРІВ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
У ЗАХОДАХ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ**

Антикорупційні реформи, які почалися в 2014 р. і тривають досі, відбуваються за активної підтримки як урядових, так і неурядових міжнародних організацій. Міжнародні інституції допомагають нашій державі, національним громадським організаціям у розбудові та ефективному впровадженні нової антикорупційної політики. Так, за участю міжнародних організацій відбувається не тільки формування нових антикорупційних органів, а й надається фінансова підтримка українським неурядовим організаціям (далі – НУО), основною метою яких є боротьба з корупцією у державі. За даними дослідження, 38 % співробітників громадських антикорупційних організацій вказали, що їх організації фінансуються саме міжнародними організаціями та органами влади країн світу, т.зв. донорами. Це пояснюється відносною фінансовою слабкістю цих організацій. Однак, незважаючи на заінтересованість донорів у подоланні корупції в Україні, її рівень і досі залишається високим. З огляду на це пропонуємо розглянути такі питання: хто такі «донори», як саме вони надають допомогу українським НУО; якими є перспективи співпраці між донорами та українськими НУО в сфері запобігання корупції.

Донори та їх взаємодія з національними НУО. Потрібно розуміти, що донори поділяються на декілька типів залежно від їх правового статусу:

– органи влади країн світу. Здебільшого ними є уряди, національні агентства, представництва іноземних держав на території України (наприклад, уряд Німеччини, агентство США з міжнародного розвитку (USAID), посольство Великої Британії в Україні, Європейський Союз тощо);

– міжнародні організації та фонди (наприклад, Фонд Фрідріха Наумана, міжнародний фонд «Відродження»).

Для початку зазначимо, що міжнародне співтовариство донорів може підтримувати боротьбу з корупцією в двох напрямках. По-перше, міжнародні донори, такі як Європейський союз, відіграють вирішальну роль у розробці антикорупційної політики, особливо в тих країнах, які перебувають у стані економічних та політичних змін. Допомога в такому випадку може підтримувати розвиток й впровадження політики, обміну знаннями і нарощування потенціалу. По-друге, міжнародні донори мають здійснювати контроль за наданою ними допомогою, адже вона може мати вигляд чергового ресурсу розкрадання. Це вимагає складних механізмів управління, комплексного моніторингу та звітності. Доведено, що міжнародні організації є життєво важливим компонентом реформ у країні та захисту інтересів громадян, вони роблять внесок у формування національної політики; політичний діалог, координацію секторальних політик; аналіз впровадження реформ; виконання державного бюджету; розбудову можливостей, зокрема для бюджетної грамотності й громадсько-го контролю виконання державного бюджету¹.

Органи влади країн світу. Аналіз діяльності антикорупційних громадських організацій України дав змогу зробити висновок, що основними представниками цього типу донорів є насамперед *Європейський Союз* (далі – ЄС). ЄС є одним із найбільш потужних донорів України. Підтримка нашої держави з боку країн-учасниць ЄС почалась ще за часів набуття незалежності. Середня цифра виділеної допомоги з кожним роком стає більшою (186 млн євро в 2013 р.; 242 млн євро в 2014 р., 1,8 млрд євро за 2015–2016 рр.). Остан-

нім часом ця допомога є особливо значущою через кризу, спричинену подіями 2013–2014 років. Після підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС Євросоюз почав активно впроваджувати програми підтримки різних сфер суспільного життя, зокрема, підтримку громадянського суспільства та сферу протидії корупції. ЄС приділяє значну увагу ролі громадянського суспільства у вирішенні питань розвитку внутрішньої єдності, яке має життєво важливе значення для інтеграції й окремих аспектів загальноєвропейської політики. Від часу Маастрихтської угоди 1992 р. Європейський Союз проводить послідовну й упорядковану стратегію щодо інтенсифікації взаємодії з інституціями, відповідальними, наприклад, за соціальне забезпечення та сферу обслуговування (благодійні асоціації та фонди). У 2000 р. Європейська комісія наголосила на потребі поглиблення кооперації між ЄС та організаціями громадянського суспільства. У європейських політичних документах і директивах останні часто розглядаються як важливі партнери у доведенні інформації до громадськості, обміні знанням і досвідом з інституціями ЄС щодо підготовки та імплементації рішень². На сьогодні в Україні реалізується певна низка проектів, що покликані подолати корупцію, налагодити діалог між владою та громадянським суспільством, підвищити потенціал громадськості під час провадження громадського контролю й нагляду за діяльністю владних органів. Зазначимо деякі з таких програм:

– кампанія, покликана забезпечити прозорість та відкритість української держави. Цей проект проводився упродовж двох років: з грудня 2012 р. і до грудня 2014 року. Сума виділених коштів на проект – 75 тис. євро. Відповідальною організацією було призначено Харківську правозахисну групу. Основною метою цього проекту було: знизити толерантність громадян України до корупції, удосконалити процес доступу до інформації, підвищити потенціал громадськості в сферах доступу до інформації та боротьби з корупцією;

– кампанія щодо поширення кращих практик моніторингу надання адміністративних послуг органами публічної влади. Проект відбувався протягом трьох років: з 2013 до 2016 року. ЄС було виділено приблизно 264 тис. євро. Упроваджувався цей проект Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй. В рамках цього проекту було проведено перевірку ефективності різних існуючих практик і методик моніторингу публічних послуг у різних містах України. Під егідою кампанії також було видано аналітичний матеріал «Участь громадськості у моніторингу надання послуг органами публічної влади: нормативне регулювання та існуючі практики», який описує прогресивні технології підвищення якості публічних послуг, а також інструменти залучення громадян до процесів прийняття рішень у сфері місцевого розвитку³.

Перелічені вище кампанії є лише прикладами участі ЄС у діяльності українських громадських організацій. Звісно, існують і багато інших проектів, але всі вони спрямовані на посилення ролі громадянського суспільства в процесах прийняття рішень, контроль за відкритістю, прозорістю та підзвітністю публічної влади у сфері запобігання корупції.

Європейська комісія навесні 2014 р. створила Групу підтримки України, яка включала в себе експертів з Брюсселю та Києва, що не тільки надавала практичні поради та ділилася досвідом, а й фінансово підтримувала інституційні на законодавчі реформи. Одним із напрямів цієї Групи був антикорупційний. Під час роботи у цій сфері надавалися консультації щодо проектів, проводились регулярні зустрічі з приводу визначення напрямків підтримки. У цілому Група консультувала як українську владу, так і представників українських НУО стосовно формування та реалізації державної антикорупційної політики. Групою також надавалась фінансова підтримка у вигляді займів та грантів на суму 200 млн євро на рік. Європейська комісія продовжує запроваджувати нові антикорупційні ініціативи в Україні. Так, нещодавно було дано старт новій ініціативі, метою якої є посилення спроможності новостворених антикорупційних інституцій та зміцнення зовнішнього контролю (зокрема, громадського) за процесом реформ з боку Верховної Ради, громадянського суспільства та медіа. Ця ініціатива складається з трьох елементів:

– вона посилить спроможності новостворених антикорупційних інституцій щодо ведення розслідувань, здійснення кримінальних переслідувань та покарань випадків корупції. Це стосується Національного антикорупційного бюро, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Національного агентства з питань запобігання корупції та Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Окрім того, від цієї ініціативи також отримають користь нові антикорупційні суди (щойно їх буде створено), а також Державна служба фінансового моніторингу. У рамках програми будуть доступні різні види підтримки, адаптовані до потреб бенефіціарів. Вона стосуватиметься не лише експертного потенціалу та підготовки, але й вагомої ІТ-підтримки;

– також ця ініціатива зміцнить спроможність Комітету Верховної Ради з питань запобігання й протидії корупції ретельно досліджувати законодавство у сфері боротьби проти корупції та стежити за впровадженням реформи. Аби допомогти українському парламенту впоратися із цими завданнями, буде створено Консультативну раду міжнародних експертів;

– окрім того, вона сприятиме залученню громадянського суспільства та медіа в антикорупційну діяльність, особливо в регіонах. Ініціатива допомагатиме місцевій владі, що підтримує справжні зміни та готова до співпраці з організаціями громадянського суспільства, запроваджувати цілий комплекс антикорупційних заходів у муніципалітетах. Процес визначення цих муніципалітетів відбуватиметься протягом початкових місяців. Громадянське суспільство отримуватиме підтримку за допомогою грантів.

Ініціатива триватиме три роки. Внесок Єврокомісії на її функціонування становить 15 млн євро⁴.

Агентство США з міжнародного розвитку (далі – USAID) є центральним органом державного управління Сполучених Штатів Америки в сфері надання допомоги зарубіжним країнам. Як і ЄС, USAID розпочало надавати допомогу Україні з початку незалежності. За цей час було виділено приблизно 1,7 млрд доларів

на допомогу⁵. Допомога, зокрема, надається і в сфері розвитку громадянського суспільства. У 2015 р. було надано 7,2 млн фінансової допомоги для розбудови громадянського суспільства в Україні. Найбільший внесок в розвиток громадянського суспільства було зроблено шляхом створення проекту «UNITER». Основною метою цього проекту є сприяння розширенню підтримки та участі громадян у конкретній діяльності громадянського суспільства, зокрема, боротьбу з корупцією. USAID також реалізує Проект розвитку спроможності громадянського суспільства, який покликаний сприяти зміцненню організаційного потенціалу організацій громадянського суспільства України, що дасть їм змогу більш ефективно обстоювати права й інтереси громадян та здійснювати громадський контроль за діями влади. Для досягнення цієї мети проекту слід виконати три основні завдання: 1) сприяти вдосконаленню навичок організаційного розвитку організацій громадянського суспільства завдяки механізму NGO Marketplace (система міні-грантів на основі ваучерів, діяльність Інтернет-порталу та проведення регулярних дискусійних заходів з питань розвитку потенціалу ОГС); 2) зміцнити механізм розвитку потенціалу організацій громадянського суспільства NGO Marketplace як інструмент, що забезпечує громадянському суспільству допомогу у сфері організаційного розвитку; 3) посилити технічний та організаційний потенціал ICAP «Єднання» як проміжної допоміжної організації та структури, що здійснює управління механізмом NGO Marketplace⁶. На думку Я. Фощана, проект «UNITER» сприяє:

- об'єднанню окремих громадських організацій у спілки для підвищення ймовірності досягнення визначеної мети (в нашому випадку – формування та реалізації антикорупційної політики в державі);
- розвитку громадянського суспільства шляхом проведення навчальних програм, тренінгів та конференцій, проведених досліджень та розроблених методичних рекомендацій, які нині доступні широкому загалу для вивчення на безоплатній основі;
- налагодженню діалогу між органами влади та громадськістю⁷.

USAID також є донором Українського незалежного центру політичних досліджень, який має на меті розвиток участі громадянського суспільства у політичних процесах, прийняття законів, що сприятимуть такій участі, розповсюдження аналітичних матеріалів щодо питань участі громадськості у тій чи іншій сфері тощо. Потрібно також згадати й проект «Справедливе правосуддя». Одним із ключових його напрямів є саме залучення громадськості до реформування судової системи. У рамках проекту планується досягти таких результатів:

- громадськість матиме ефективні засоби для участі у діалозі з законотворцями стосовно судової реформи;
- громадськість матиме усі ефективні методи та засоби для здійснення моніторингу впровадження судової реформи.

Уряд Німеччини також бере активну участь у розбудові громадянського суспільства в Україні. Так, наприкінці 2015 р. було підписано Протокол переговорів між Урядами України і Німеччини про співпрацю задля економічного та соціального розвитку України. Згідно з ним нашій державі виділялось 136 млн євро, частина з яких була направлена саме на підтримку громадськості, а також на боротьбу з корупцією. Окрім цього, Німецьке товариство міжнародної співпраці за дорученням Уряду Німеччини виділило близько 500 тис. євро на впровадження системи ProZorro, яка стала дійсно дієвим інструментом для моніторингу публічних закупівель в руках громадськості.

Посольство Королівства Нідерландів в Україні свого часу започаткувало програму «Матра», яка була спрямована на підтримку процесу реформ в Центральній та Східній Європі. Зокрема, одним з проектів посольства і «Матри» був «Громадський контроль за державною антикорупційною політикою», який мав місце в м. Кіровоград (зараз – Кропивницький). Проектом займалась організація «ТОРО».

Завдяки посольству Великої Британії в Україні реалізується проект «Відкритий Уряд». Цей план також впроваджується за участі близько 20 громадських організацій.

Міжнародні організації та фонди. Величезну підтримку громадськості з питань анти корупції надає міжнародний фонд «Відродження». Завдяки йому відбувається розбудова відкритого та демократичного суспільства, створюються умови для забезпечення впливу громадськості на державну політику (зокрема, антикорупційну). Фондом також було надано 11 грантів за період з 2001 по 2015 роки. Серед них слід відзначити такі: проведення науково-практичних конференцій щодо запобігання корупції, здійснення серії журналістських розслідувань стосовно корупції; організація шостого Київського діалогу «Корупція в політиці, економіці та державній адміністрації – стратегії громадянського суспільства та міжнародної спільноти у боротьбі з корупцією», на якому, зокрема, обговорювалось питання щодо розширення громадського моніторингу діяльності й відповідальності за впровадженню антикорупційну політику центральних органів державної влади; проведення громадського моніторингу різних служб в Україні тощо.

Міжнародний валютний фонд відіграє важливу роль у підтримці української економіки. Після загальновідомих подій 2013–2014 рр. ця допомога дуже відчутна. Сам по собі Фонд не є суб'єктом запобігання корупції в Україні, більше того, він жодним чином не надає фінансову підтримку громадським антикорупційним організаціям. Однак громадськість активно співпрацює з МВФ задля просування антикорупційних реформ в країні. Відтак, громадські активісти лобювали створення незалежного антикорупційного бюро, системи електронного декларування, агентства з повернення активів. Таким чином, умови надання міжнародної фінансової допомоги ефективно використовувалися громадськістю задля просування реформ.

Фонд Фрідріха Наумана концентрує свою роботу на громадянській освіті. Знову ж таки, Фонд сприяє розвитку демократії і громадянського суспільства зокрема. За допомоги фонду проводяться семінари, тре-

нінги, конференції, присвячені антикорупційній освіті. Так наприклад, у 2016 р. було проведено семінар щодо діяльності неурядових організацій як інструменту моніторингу антикорупційної політики держави. Фонд також сприяв проведенню лекції голови міжнародної організації Transparency International Хосе Угаса. Тобто, Фонд реалізує одну з функцій у сфері запобігання корупції – інформаційну.

International Development Law Organization (далі – IDLO) – міжнародна організація, яка зосереджує свою роботу на розвитку верховенства права. Ця організація активно підтримує антикорупційні реформи. Основними її програмами є: допомога громадянському суспільству та боротьба з корупцією в регіонах. Організація визнає, що адресна фінансова підтримка НУО може посилити успіх реформ, спрямованих на зміцнення законності й ліквідації корупції. Беручи це до уваги, IDLO допомагає розширити можливості НУО для моніторингу та взаємодії з поточними процесами реформування в сфері державного управління, верховенства закону і розвитку демократії. Метою організації в Україні є, зокрема, налагодження діалогу між урядом, громадянським суспільством і громадянами задля подолання корупційних проявів у державі. Основними одержувачем коштів в Україні вважається Центр протидії корупції. За їхніми даними, IDLO виділило 125 265 тис. доларів у 2016 році⁸.

До того ж, потрібно зазначити, що й самі антикорупційні організації України долучаються до донорської діяльності. Переважно вони надають фінансову підтримку в проведенні різних освітніх заходів: конференцій, курсів, сертифікаційних програм.

Перспективи співпраці між донорами та громадськістю. Проаналізувавши діяльність донорів на території України можна зробити певні висновки стосовно подальшого удосконалення взаємовідносин між ними та громадськістю:

- по-перше, на нашу думку, необхідно залучати донорів до фінансування антикорупційної освіти громадян (тренінги, семінари, конференції). До таких освітніх заходів також потрібно залучати міжнародних експертів, які зможуть детально пояснити, яким чином можна вдосконалити антикорупційні в Україні;

- по-друге, донори мають приєднуватись до проведення інформаційних *advocacy* кампаній, показуючи позитивний приклад для українських громадян у боротьбі з корупцією;

- по-третє, національні громадські організації мають співпрацювати з міжнародними антикорупційними організаціями шляхом залучення співробітників одна одної. Процес обміну досвідом вже розпочато: деякі з НУО почали залучати на волонтерських засадах міжнародних експертів, які у своїх країнах досягли успіху у сфері запобігання корупції;

- по-четверте, залишається відкритим питання прозорості отримання грантів від міжнародних організацій. Не всі громадські антикорупційні організації України сумлінно звітують про те, куди або як використовувались надані кошти. З цього приводу в ЗМІ вже було опубліковано низку статей. Дійсно, у простих громадян виникають складнощі з тим, щоб на сайті певної організації знайти ту чи іншу інформацію про донорські кошти. Тобто, питання відображення звітності про використані донорські кошти потребує прозорості, за яку самі ж організації і ведуть боротьбу. Відсутність такої прозорості лише підриває довіру до інститутів громадянського суспільства з боку населення⁹;

- по-п'яте, донорам варто було б надавати фінансову підтримку не тільки громадським антикорупційним організаціям, а й неурядовим аналітичним центрам (т.зв. *think tanks*), які б здатні були формувати якісну антикорупційну урядову політику в державі. Такі центри будуть аполітичними, не заангажованими і зможуть робити антикорупційну аналітику як для громадських організацій, так і для органів державної влади.

¹ Кудряченко А. Роль міжнародних організацій у діяльності інститутів громадянського суспільства в Україні [Текст] / А. Кудряченко // Віче : Теоретичний і громадсько-політичний журнал. – 2015. – № 2. – С. 2.

² Ткаченко І. Громадянське суспільство і Європейський Союз: функціонування й співпраця / І. Ткаченко // Віче. – 2015. – № 2. – С. 15–19. – С. 17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2015_2_6; Lundberg E. European civil societies and the promotion of integration: Leading practices from Sweden, Great Britain, the Netherlands and Italy / E. Lundberg, P. Brundin, E. Amn, E. Bozzini. – 11 p. – P. 2 : [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.oru.se/PageFiles/31541/European%20civil%20societies%20and%20the%20promotion%20of%20integration,%20Leading%20practices%20from%20Sweden,%20Great%20Britain,%20the%20Netherlands%20and%20Italy.pdf>

³ Участь громадськості у моніторингу надання послуг органами публічної влади: нормативне регулювання та існуючі практики». – К., 2013. – 120 с. – С. 3.

⁴ ЄС і Данія дають старт антикорупційній ініціативі в Україні з бюджетом 16 млн євро : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/19720/yes-i-daniya-dayut-start-antycorupciyniy-iniciatyvi-v-ukrayini-z-byudzhetom-16-mln-yevro_uk

⁵ USAID : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/USAID>

⁶ Демократія, права людини та врядування : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.usaid.gov/uk/ukraine/democracy-human-rights-and-governance>

⁷ Фоцан Я. Роль проекту «Об'єднуємося заради реформ» у розвитку організацій громадянського суспільства в Україні / Я. Фоцан // Віче. – 2015. – № 4. – С. 16–20. – С. 19 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2015_4_5

⁸ Центр – Центр протидії корупції : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://antac.org.ua/pro-nas/>

⁹ Головкін Б. М. Загальна характеристика детермінантів злочинності в Україні / Б. М. Головкін // Форум права. – 2014. – № 1. – С. 106–111 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2014_1_21

Резюме

Білецький А. В. Взаємодія донорів та національних громадських організацій у заходах запобігання корупції.

Стаття присвячена проблемі участі громадськості в заходах щодо запобігання корупції в Україні. Представниками громадських організацій неодноразово вказувалось на важливість їх взаємодії з міжнародними та національними донорськими установами. Автор визначає основних донорів шляхом їх поділу на органи влади країн світу та міжнародні організації й фонди. Аналіз ключових напрямів співробітництва донорів та національних громадських організацій дає змогу виділити подальшу спрямованість їх взаємодії.

Ключові слова: громадськість, неурядові організації, запобігання корупції, міжнародні донори, донорські організації.

Резюме

Белецкий А. В. Взаимодействие доноров и национальных общественных организаций в мероприятиях по предотвращению коррупции.

Статья посвящена проблеме участия общественности в мероприятиях по предотвращению коррупции в Украине. Представителями общественных организаций неоднократно указывалось на важность их взаимодействия с международными и национальными донорскими учреждениями. Автор определяет основных доноров путем их разделения на органы власти стран мира и международные организации и фонды. Анализ ключевых направлений сотрудничества доноров и национальных общественных организаций позволяет выделить дальнейшую направленность их взаимодействия.

Ключевые слова: общественность, неправительственные организации, предотвращения коррупции, международные доноры, донорские организации.

Summary

Beletsky A. Interaction of donors and national public organizations in activities to prevent corruption.

The article is devoted to the problem of public participation in prevention of corruption in Ukraine. Representatives of public organizations repeatedly pointed to the importance of their interaction with international and national donor agencies. The author identifies the main donors by dividing them into the authorities of other countries and international organizations and foundations. An analysis of the key areas of cooperation between donors and NGO's makes it possible to single out the further direction of their interaction.

Key words: the public, non-governmental organizations, prevention of corruption, international donors, donor organizations.

УДК. 342.95

Р. О. БОЛГОВ

Руслан Олегович Болгов, аспірант Національної академії внутрішніх справ, приватний детектив

ПРИВАТНА ДЕТЕКТИВНА (РОЗШУКОВА) ДІЯЛЬНІСТЬ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Як відомо, хто володіє інформацією – той володіє світом. У сучасних умовах все більше значення набуває не тільки сама можливість володіння інформацією, а й вміння її здобувати, робити це кваліфіковано та в межах правового поля. Отримання необхідної і перевіреної інформації допомагає правильно орієнтуватися у подіях та приймати обґрунтовані рішення. Ці завдання не входять до компетенції правоохоронних органів. І в такому разі на допомогу приходять приватний детектив.

Поліцейська реформа в Україні та зростання попиту на детективні послуги в нашій державі вимагає правового регулювання детективної діяльності. У таких умовах особливої ваги набуває вивчення практики європейського досвіду з метою подальшої адаптації до вітчизняних правових, економічних, суспільних реалій та з урахуванням перспектив подальшого розвитку даної галузі¹. Попит на послуги приватних детективів у всьому світі постійно зростає. Так, у Європі з проханням ведення зовнішнього спостереження хоч раз в житті звертався кожний десятий громадянин. Наприклад, у Франції офіційно зареєстровано близько 300 приватних бюро, а крім них існують сотні «недозволених» розшукових контор під назвою «Служба спостереження», «Бюро за наглядом». У Великобританії є кілька крупних і низка дрібних приватних детективних агентств. Усього в країні нараховується близько 2 000 приватних детективів². Таким чином, у промислово розвинених країнах приватна детективна діяльність стала однією із потужних комерційних галузей. Не дивно, що приватна детективна діяльність країн ЄС має досить давню історію.

Перше приватне детективне агентство було створено у 1833 р. легендарним Еженом Франсуа Відоком (1775–1857 рр.) і носило назву «Le bureau des renseignements», що в перекладі з французької означає «Бюро розслідувань в інтересах торгівлі»³. Метою цієї організації був захист підприємців від комерційних злочинів. За невелику абонентну плату (20 франків на рік) Бюро надавало підприємцям відомості про кредитоспроможність тих чи інших ділків і власників крамничок. Створення Відоком Бюро було дуже вчасним, оскільки в ті